

Krijgt W. zijn supersnelrecht?

Advocaat Bram Moszkowicz wil dat de Hoge Raad het bevel tot vervolging van zijn cliënt Geert Wilders wegens haat zaaien, belediging en discriminatie vernietigt. Hij kondigde aan de procureur-generaal te vragen om 'cassatie in het belang der wet'. Hoe zinvol vinden juristen dat?

.....
Patrick Pouw
Journalist
.....

BEGIN februari werd het gezien als een publiciteitsstunt, als een konijn uit de hoge hoed van advocaat Moszkowicz. De hoogleraren

strafrecht Ybo Buruma en Gerard Mols lieten in diverse media meteen weten dat het verzoek van Wilders' raadsman 'kansloos' was. Strafrechthoogleraar Theo de Roos was voorzichtiger. Hij omschreef de stap van Moszkowicz tegenover het *Advocatenblad* als 'niet on-

zinnig', maar noemde het in het algemeen belang en het belang der wet dat in de strafzaak tegen Wilders de normale rechtsgang wordt gevolgd en eerst de feitenrechter zich buigt over de strafbaarheid van Wilders' uitspraken. Alleen op die manier kon volgens De Roos worden uitgezocht of hij zich schuldig heeft gemaakt aan haat zaaien. De Roos noemde het onwenselijk in de zaak tegen Wilders een 'soort supersnelrecht' toe te passen: 'Cassatie in het belang der wet moet gereserveerd blijven voor uitzonderlijke gevallen, zoals in de zaak tegen Desi Bouterse en de Euratom-afvalzaak. Deze zaak is anders.'

Al schuldig bevonden
Volgens strafrechtjurist Mischa Wladimiroff slaagt Moszkowicz er met zijn verzoek vooral in om 'de aandacht af te leiden van waar het werkelijk om draait'. 'In de zaak-Bouterse en in de afvalzaak draaide het om de vraag of de rechter wel bevoegd was over die bewuste zaken te oordelen. Het ging om jurisdictie: niet om wát ze hadden beslist, maar om óf ze mochten oordelen. Dat speelt in de zaak tegen Wilders in geen enkel opzicht. Daarmee is de actie van Moszkowicz onzinnig. Ik kan me niet voorstellen dat er één jurist is in Nederland die daar anders over denkt.'
Maar die is er wel degelijk.

Column

Matthijs Kaaks

De jongste trend in de Nederlandse balie is het eenpitterschap. Wie het zich kan veroorloven begint voor zichzelf. Nooit meer last van een *sick building syndrome*, van kantoorgenoten wier naam je bent vergeten, virtuele prik-klokken, kantinestoelen en voorverpakte plakken kaas. Geen eindeloze discussies over verdeling van de winst. Eindelijk lekkere koffie.

Tot voor kort, vooral gedurende de jaren negentig, werd het eenpitterschap verguisd. De Orde voerde zelfs campagne om de eenpitter te ontmoedigen. Big was Beautiful. Maar het tij is gekeerd. Het eenpitterschap heeft nieuw elan. Small is Smart staat boven de geheime notitie die rond gaat in de Haagse burelen. De notitie vermeldt dat de kwaliteit van de eenmanskantoren door zich zelfstandig vestigende specialisten enorm is toegenomen.

Er zitten veel zogenaamde lawyers' lawyers tussen. Advocaten die vooral door andere advocaten worden ingehuurd. Werden deze solisten voorheen enigszins meewarig bekeken, tegenwoordig worden ze benijd. Op borrels en ordecongressen wordt confraterneel veelvuldig verzucht: 'Och, kon ik die stap maar zetten.'

De eenpitter rules

'Yes, we can', moet Willem Bekkers hebben gedacht.

Inderdaad, onze eigen landelijk deken, heeft zich publiekelijk tot eenpitter bekeerd. Op 1 april (*What's in a date?*) wordt

het koperen bord bij Willem op de gevel geschroefd. Weg bij Wijn & Stael. Voortaan gewoon: Mr. Bekkers Advocaat.

Het hakt er in bij de balie. Een eenpittende Deken. Te vergelijken met de recente afwijzing van het scheppingsverhaal door EO coryfee Andries Knevel.

In het Grote Kantorenoverleg is er inmiddels een speciale vergadering aan gewijd. Wat betekent de ommezwaai van Willem voor ons? Landelijk dekens plegen 50+ mannen van een groot kantoor uit de Randstad te zijn. Dat voormalig deken Jeroen Brouwer uit het provinciale Apeldoorn kwam, en deken Els Unger een vrouw was, was destijds al verontwaardigd. Maar een eenpitter als deken? Dat gebeurde voor het laatst in de 19^e eeuw.

Een afzettingprocedure is zelfs even overwogen. Totdat iemand riep: de Amsterdamse deken Germ Kemper is ook een eenpitter. En zo kende ze er nog een paar.

Toen enkele senioren het woord namen en stamelden dat ook zij overwogen de beoefening van het officium nobile in hun eentje voort te zetten, werd het agendapunt snel afgevoerd.

De ontwikkeling is niet meer te stuiten. Met Willem en Germ als rolmodellen voor het eenpitterschap, zullen de eenmanskantoren explosief toenemen. En dat is niet verbazingwekkend. Het zijn de schuttersputjes van het recht. Daar kan de advocaat als een strijdende commando afrekenen met al die jaren van bureaucratische gezapigheid.

'Het Hof mocht in deze zaak de materiële strafrechtelijke vragen niet behandelen.'

Afshin Ellian, rechtsfilosoof en verbonden aan de Leidse rechtenfaculteit, vindt dat Geert Wilders en zijn raadsman er juist verstandig aan hebben gedaan om bij de Hoge Raad om cassatie in het belang der wet te vragen. 'De Hoge Raad hoeft slechts op één vraag antwoord te geven: is art. 12 Sv juist toegepast? Moszkowicz hoeft alleen op die vraag te focussen. Dan is zijn verzoek wel degelijk zinvol, want de drie rechters van het gerechtshof hebben, zonder dagvaarding, Wilders in hun beschikking al schuldig bevonden. Daarmee hebben ze juridische spelregels overtreden, want een beschikking is een rechterlijke uitspraak en zij hebben al geoordeeld dat Wilders schuldig is. Terwijl hij formeel nog nergens van werd beschuldigd. Daardoor schond het Hof het beginsel van zorgvuldigheid die juist bij de toepassing van art. 12 Sv in acht moet worden genomen. Het Hof mocht in deze zaak de materiële strafrechtelijke vragen niet behandelen.'

Volgens Ellian maken veel juristen de fout te veel te kijken naar de politieke kleur van de PVV-voorman. 'Willem Holleeder heeft meer rechten dan Geert Wilders.' De Leidse hoogleraar adviseert Wilders om hoe dan ook naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens te stappen. 'Je moet sowieso cassatie instellen om naar dat Hof te kunnen. Dus ook wat dat betreft is het een verstandige zet geweest van Moszkowicz.'

Niet boven de wet

Wladimiroff noemt het ondertussen een 'goede zaak' dat Nederland niet een absoluut vervolgingsbeletsel kent voor parlementariërs. 'Dat geldt wel in verschillende andere landen. Maar ik ben van mening dat parlementariërs buiten het parlement – bijvoorbeeld in kranteninterviews – dezelfde regels in acht moeten nemen als andere burgers.'

Wilders beroept zich op de vrijheid van meningsuiting. Maar die is 'niet absoluut', meent Wladimiroff. 'Die vrijheid moet steeds contextueel worden beoordeeld in de samenleving waarin die vrijheid geldt. Als je stelselmatig uitspraken doet waarvan je kunt bevroeden dat groepen mensen het niet met je eens zijn, dan moet je er rekening mee houden dat die mensen op enig moment willen dat die uitspraken juridisch worden getoetst. Het gaat bij die toetsing niet om meerderheden in een samenleving: als er groepen zijn die een oordeel van de rechter willen, dan kun je als individu niet zeggen dat dat niet mag. Het is echt onzin dat Wilders roept dat het een schande is dat hem dit overkomt. Hij staat niet boven de wet.'

Daarmee maakt Wladimiroff de fout die meer juristen maken, zegt Ellian. 'Het gaat niet om de vrijheid van meningsuiting. Het gaat om de vraag of er sprake is van een eerlijk proces, of art. 12 Sv correct is toegepast. Wat dat betreft heeft Wilders alle redenen tot zeuren.'